

## Posljedice lažnog prijavljivanja

Pravo građana da prijave krivično djelo ne smije se zloupotrebjavati radi ličnih interesa, ili bilo kojih drugih razloga. Imajući u vidu rezultat i moguće štetne posljedice za lice koje je prijavljeno, kod podnošenja prijave na zapisnik, lice koje podnosi prijavu mora biti upozoreno na posljedice lažnog prijavljivanja.

## Kako tužilaštvo može pružiti zaštitu licu koje prijavi krivično djelo?

Zakon predviđa mogućnosti pružanja zaštite licu koje prijavljuje krivično djelo. Prije svega, građani koji se boje za svoju sigurnost, mogu krivično djelo prijaviti anonimno. Ako dođe do krivičnog postupka i procesuiranja počinioca, građanima se može omogućiti da svoje svjedočenje iznesu uz mjere zaštite svjedoka, koje su regulirane i predviđene zakonom.

Pravo svakog građanina je da bude svjedok i da kaže svoja saznanja o krivičnom djelu koje je počinjeno. Na taj način, građani pomažu i sami sebi, jer se otkrivanjem, krivičnim gonjenjem i kažnjavanjem počinioca krivičnih djela stvara sigurnije okruženje za život svih građana.

Ova publikacija realizirana je u okviru projekta „Podrška pravosuđu u Bosni i Hercegovini – Jačanje tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa“ Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, uz podršku Vlade Švicarske, posredstvom Švicarske agencije za razvoj i saradnju (SDC).



Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine  
Visoko sudbeno i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine  
Високи судски и тужилачки савет Босне и Херцеговине  
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina



Schweizerische Eidgenossenschaft  
Confédération suisse  
Confederazione Svizzera  
Confederaziun svizra

Federal Department of Foreign Affairs FDFA  
Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

# PRIJAVLJIVANJE KRIVIČNOG DJELA

## **Šta je krivično djelo?**

Krivično djelo je protivpravno djelo koje je zakonom propisano kao krivično djelo, čija su obilježja propisana zakonom i za koje je zakonom propisana krivičnopravna sankcija.

## **Ko sve može prijaviti krivično djelo?**

Svaki građanin može i treba prijaviti krivično djelo koje je vidio da je počinjeno, ili došao do saznanja da je počinjeno krivično djelo. Ova obaveza je moralna ali i zakonska, zato što postoje situacije kada građanin mora podnijeti prijavu, jer zakon regulira da je svako dužan da prijavi izvršenje krivičnog djela kada neprijavlivanje krivičnog djela, ustvari, predstavlja krivično djelo.

Krivična djela prouzrokuju štetu građanima kao pojedincima, ali i cijeloj zajednici jer ugrožavaju život, zdravlje i sigurnost građana, njihovu imovinu, okoliš, narušavaju ljudska prava građana kao i sigurnost zajednice, tako da se krivična djela trebaju prijaviti, kako bi se građani zaštitili, a počinioci procesuirali i kaznili u skladu sa zakonom. Osim fizičkih lica, i svako pravno lice (preduzeće, organizacija, ustanova itd.) koje ima ozbiljna i određena saznanja o krivičnom djelu i počiniocu može o tome obavijestiti policiju, odnosno podnijeti na zapisnik prijavu u tužilaštvu ili policiji. Službena ili odgovorna lica u svim organima vlasti, javnim preduzećima i ustanovama dužni su da prijave krivična djela, kada u okviru svojih

redovnih poslova dođu do saznanja da je izvršeno krivično djelo, s tim da ova lica imaju obavezu čuvanja tragova krivičnog djela i dokaza, o čemu bez odlaganja obavještavaju policiju i tužilaštvo.

Također zdravstveni radnici, nastavnici, odgajatelji, roditelji, staratelji, usvojitelji i druga lica koja su ovlaštena ili su dužna da pružaju pomoć maloljetnim licima, da vrše nadzor i odgajanje maloljetnika, upravo zbog svoje zaštitne uloge koje imaju prema maloljetnicima, kao i zbog pojačane odgovornosti u odnosu na maloljetna lica koja su žrtve krivičnog djela, imaju obavezu prijavljivanja krivičnog djela.

## **Kome prijaviti krivično djelo?**

Krivično djelo se može prijaviti tužilaštvu ili policiji. Zbog operativnosti i potrebe brzog djelovanja prijava se obično podnosi policiji, koja dalje poduzima zakonom određene aktivnosti. Svaki građanin može i treba obratiti se tužilaštvu ili policiji radi prijavljivanja krivičnog djela, jer se na taj način čini dobro građanima i zajednici.

## **Način prijavljivanja ili kako mogu prijaviti krivično djelo?**

Građani mogu prijaviti krivično djelo tužilaštvu ili policiji na više načina.

Ukoliko građani imaju saznanja o počinjenom krivičnom djelu, ili su oštećeni počinjenim krivičnim djelom, mogu o tome obavijestiti

policiju, odnosno podnijeti na zapisnik prijavu tužilaštvu ili policiji.

U prijavi je potrebno navesti detalje o tome koje se krivično djelo prijavljuje, ko su mogući počinioci, a ko su žrtve ili oštećeni, gdje i kada, te na koji način je krivično djelo počinjeno, informaciju gdje se nalaze eventualni dokazi ili svjedoci počinjenog krivičnog djela.

Dobro je da lice koje prijavljuje krivično djelo, ostavi svoje kontakt podatke, kako bi policija i tužilaštvo mogli ostvariti kontakt sa tim licem, radi eventualnih dodatnih pojašnjenja i informacija koje su potrebne radi uspješnog procesuiranja počinioca krivičnog djela.

Također, počinjeno krivično djelo može se prijaviti anonimno, bez navođenja identiteta lica koje prijavljuje krivično djelo i počinioca, ali je u svakom slučaju bolje kada se lice koje prijavljuje krivično djelo predstavi i ostavi kontakt podatke, jer to omogućava brže i efikasnije djelovanje tužioca i policije.

Građani treba da saraduju sa policijom i tužiocima.

Demokratsko je pravo građana, da prijavljuju počinjena krivična djela, te saraduju sa agencijama za sprovođenje zakona.

Policija i tužilaštva, rade za dobrobit svih građana, a uloga građana je ključna za efikasno procesuiranje počinioca krivičnih djela i građani mogu i treba da grade partnerski odnos sa agencijama za sprovođenje zakona, radi boljeg i sigurnijeg života svih građana.